వాస్తుపూజావిధిః

పూర్వోక్త యేవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం——అస్య భగవతో దేవదేవస్య......గత్వేన ప్రాసాద గోపుర ప్రాకార మంటప శుద్ధ్యర్థం, స్థలభాండ, ద్రవ్య, లింగ మంత్ర శుద్ధ్యర్థం పీఠధ్వజ ఛత్రచామర వస్త్రవాహనా ద్యఖిలోపకరణ శుద్ధ్యర్థం, ప్రాకారాభ్యంతరస్థిత సమస్త ద్రవ్యోపకరణ శుద్ధ్యర్థం, సమస్త దుర్దోష శాంత్యర్థం, సర్వవాస్తు సమృద్ధ్యర్థం వాస్తుపూజాం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య ।

అథాతో వాస్తుపూజావిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః । ప్రాసాద స్యాగ్రభాగే బాలస్థానే యాగమంటపేవా, వాస్తుస్థాపనం సంకల్ప్య। లింగస్థాపన, సంప్రోక్షణ గర్భవిన్యాసాద్యేష్టకోపధాన సకలపరివార దేవతా స్థాపన, సమస్త మంటపస్థాపన, ప్రాసాద గోపుర స్థాపన, మహామంటపప్రవేశన, పవిత్రారోపణ, ధ్వజస్తంభాది స్థాపన, శూలస్థాపన, దారుసంగ్రహణ, శిలాసంగ్రహణ, మహా

చ్ఛిష్టాద్యష్టబంధన, నృత్యరంగస్థాపన, మూర్త్యష్టకోపధాన దీక్షాభి
షేక మహోత్సవ ఇత్యాదిషు కర్మసు వాస్తుపూజా, హోమ, బలి
పర్యగ్నీకరణాంతం వాస్తుశాంతిం కుర్యాత్ ।

యాగమంటపే నైఋత్యాం వేదిం ద్విహస్త మాత్ర విస్తారాం
షడంగు లోచ్ఛ్రితాం కృత్వా । వేద్యుపరి నవవస్త్ర మలంకృత్య ।
తదుపరి మహాశాలితండులైర్ద్విహస్తమాత్ర విస్తారం త్ర్యంగులోన్నతం
చతురశ్రమం స్థండిలం సంకల్ప్య । గాయత్ర్యాదిభిః ప్రోక్ష్య ।

తత్స వితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
ప్రచోదయాత్ । హిరణ్య పాణి మూతయే సవితార ముపహ్వయే,
సచేత్తా దేవతాపదం ।

వాస్తువేద్యాం పూర్వస్మిన్ స్థండిలే ఏకాశీతి పదాని
విభజ్య । పదవిభాగం ప్రాగగ్రా దశరేఖాశ్చ ఉదగగ్రాదశా లిఖేత్ ।
ఏవమేవ ఏకాశీతి పదవిభక్తమండల మధ్యపదే నవపదం సంగ్రాహ్య
పద్మమష్టదళం సంలిఖ్య । తదీశాన్యప్రదేశే ప్రాగ్వాయునీచ్యా
మన్యస్మిన్ స్థండిలే । యద్వా । వాస్తుమండల మధ్య నవకోష్ఠ పద్మ
కర్ణికాయాంవా । ఆకలశేష్వితి మన్త్రేణ వాస్తుకుంభం సంస్థాప్య ।
ఆకలశేషు ధావతి......సేదిషం । కుంభే చతుర్భుజం జటాకమండ
ల్వక్షసూత్రధారిణం జానూర్ధ్వస్థిత వామహస్తం సవ్యహస్తతలే
స్థితం వాస్తుపురుషరూపం స్వర్ణప్రతిమా న్నిక్షిప్య । పాలాశపల్లవ
దర్భదళ దూర్వాంకురాణి సంపాద్య । సంపూజయేత్ ।

ధ్యానః:- చతుర్భుజం జటామాలిం కమండల్వక్షసూత్రిణం ।
జానూర్ధ్వ వామహస్తంస్యా త్సవ్యహస్త తలేస్థితంహేమాభమబ్జజం
ధ్యాయే త్సర్వదరిద్ర్య విశుద్ధయే । ఓం హాం వాస్తుపురుషాయనమః
ఇతి ధ్యాత్వా ॥

వాస్తోష్పతే ప్రతి జానీహ్యస్మాన్ త్స్వావేశో అనమీవో భవానః । యత్వేమహే ప్రతితన్నో జుషస్వ శన్నఏధి ద్విపదే శంచతుష్పదే । ఓం హాం వాస్తుపురుషాసనాయ నమః, ఓం హాం వాస్తుపురుషమూర్తయే నమః, హేమవర్ణాయ ఓం హాం వాస్తుపురుషాయ నమః, వాస్తుపురుషమావాహయామి । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

పద్మమధ్యే ఓం హాం బ్రహ్మాసనాయ నమః, ఓం హాం బ్రహ్మమూర్తయే నమః, ఓం హాం బ్రహ్మణే నమః । ధ్యానం:- బ్రహ్మా చతుర్ముఖోపేత శ్చతుర్భుర్దండ మండితః । స్రగ్దండాక్ష కుశోపేతః కిరీటీ హంసవాహనః । ఇత్యేవం ధ్యాత్వా । బ్రహ్మ జజ్ఞానం......విదః । ఓం హాం పీతవర్ణాయ వాస్త్వధిపతయే బ్రహ్మణే నమః । ఇతి బ్రహ్మణ మావాహ్య । సర్వోపచారై స్సంపూజ్య । ఓం హాం పీతవర్ణాయ వాస్త్వధిపతయె బ్రహ్మణే నమః రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

తన్మండల తద్బహిః పూర్వాదిషు షట్ షట్ పదేషు వివస్వ న్మరీచి మిత్రధరాధరాన్ ధ్యానపూర్వకః ప్రణవ నమస్కారయుక్త చతుర్థ్యంతేన స్వస్వ నామ్నా ప్రపూజయేత్ । పూర్వే తద్బహిః పదాంతర్గత షట్పదే ఓం హాం వివస్వతాసనాయనమః, ఓం హాం వివస్వతమూర్తయే నమః । ఓం హాం వివస్వతే నమః । ధ్యానం:- చతుర్ముఖం చతుర్బాహుం అష్టాక్షం పీతవర్ణకం । కమండల్వక్ష మాలాంచ కుశదండ ధరంభజే । ఓం హాం పీతవర్ణాయ వివస్వతే నమః

అనత్యేనరజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యంచ

హిరణ్యయేన సవితా రథేనా దేవో యాతి భువనా విపశ్యన్ । వివస్వంత మావాహయామి । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

దక్షిణే తద్బహిః పదాంతర్గత షట్పదే ఓం హాం మరీచ్యాసనాయ నమః, ఓం హాం మరీచిమూర్తయే నమః, ఓం హాం మరీచయే నమః । ధ్యానం:- చతుర్వక్త్రం చతుర్బాహుం అష్టాక్షం కృష్ణవర్ణకం । కమండల్వక్షమాలాంచ కుశదండధరంభజే । ఓం హాం కృష్ణవర్ణాయ మరీచయే నమః । ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్యంతో జ్యోతి రుత్తరం । దేవం దేవత్రా సూర్య మగన్మ జ్యోతి రుత్తమం । మరీచి మావాహయామి । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

పశ్చిమే తద్బహిః పదాంతర్గత షట్పదే ఓం హాం మిత్రాసనాయ నమః, ఓం హాం మిత్రమూర్తయే నమః, ఓం హాం మిత్రాయ నమః । ధ్యానం:- చతుర్ముఖం చతుర్బాహుం అష్టాక్షం శ్వేతవర్ణకం । కమండల్వక్షమాలాంచ కుశదండ ధరంభజే । ఓం హాం శ్వేతవర్ణాయ మిత్రాయ నమః । ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః । ఆరోహన్నుత్తరాందివం । హృద్రోగం మమసూర్య హరిమాణంచ నాశయ । మిత్రమావాహయామి । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

ఉత్తరే తద్బహిః పదాంతర్గత షట్పదే । ఓంహాం ధరాధరాసనాయ నమః, ఓం హాం ధరాధరమూర్తయే నమః, ఓం హాం ధరాధరాయ నమః, ధ్యానం:- చతుర్వక్త్రం చతుర్బాహుం అష్టాక్షం కుంకుమప్రభం । కమండల్వక్షమాలాంచ కుశదండధరంభజే । ఓం హాం కుంకుమవర్ణాయ మహీధరాయ నమః ।

భాస్కరాయ విద్మహే మహద్యుతి కరాయ ధీమహి । తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్ । ధరాధర మావాహయామి । రత్నసింహాసన

నాది జపాంతం సంపూజ్య ।

ఆగ్నేయకోణ చతుష్పదాంతర్భవ ద్వికోష్ట ద్విపదే ఓం హాం సవితాసనాయ నమః, ఓం హాం సవితృమూర్తయే నమః, ఓం హాం సవిత్రే నమః । తదంతర ద్విపదే ఓం హాం సావిత్రికాసనాయ నమః, ఓం హాం సావిత్రికమూర్తయే నమః, ఓం హాం సావిత్రికాయ నమః । ధ్యానం:- ఏకవక్త్రా ద్విహస్తాశ్చ దండహస్తావలంబినః । పద్మాసనస్థితా స్సర్వే దేవస్యాభి ముఖాశ్రితాః ।

ఓం హాం కుంకుమ వర్ణాభ్యాం సవితృ సావిత్రికమూర్తిభ్యాం నమః । రత్నసింహాసనాది. జపాంతం సంపూజ్య ।

నైఋతికోణ చతుష్పదాంతర్భవ ద్వికోష్ట ద్విపదే-ఓం హాం ఇంద్రాసనాయ నమః, ఓం హాం ఇంద్రమూర్తయే నమః, ఓం హాం ఇంద్రాయ నమః । తదంతరద్విపదే:- ఓం హాం ఇంద్రజయాసనాయ నమః, ఓం హాం ఇంద్రజయమూర్తయే నమః, ఓం హాం ఇంద్రజయాయ నమః ।

ధ్యానం:- ఏకవక్త్రా ద్విహస్తాశ్చ దండ హస్తావలంబినః । పద్మాసనస్థితా స్సర్వే దేవస్యాభి ముఖాశ్రితాః । ఓం హాం కుంకుమ వర్ణాభ్యాం ఇంద్రేంద్రజయ మూర్తిభ్యాం నమః, రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

వాయవ్యకోణ చతుష్పదాంతర్భవ ద్వికోష్ట ద్విపదే:- ఓం హాం రుద్రాసనాయ నమః, ఓం హాం రుద్రమూర్తయే నమః, ఓం హాం రుద్రాయ నమః । తదంతరద్విపదే:- ఓం హాం రుద్రదాసకాయ నమః । ఓం హాం రుద్రదాసకమూర్తయే నమః । ఓం హాం రుద్రదాసకాసనాయ నమః ।

ధ్యానం: ఏకవక్త్రా ద్విహస్తాశ్చ......దేవస్యాభి ముఖాశ్రి తాః ॥ ఓం హాం కుంకుమవర్ణాభ్యాం రుద్ర రుద్రదాసక మూర్తి భ్యాం నమః । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ॥

ఈశాన్యకోణ చతుష్పదాంతర్భవ ద్వికోష్ఠద్వీపదే:- ఓం హాం అపానసనాయ నమః, ఓం హాం అపమూర్తయే నమః, ఓం హాం అపాయ నమః ॥

తదంతరద్వీపదే:- ఓం హాం ఆపవత్సకాయ నమః, ఓం హాం ఆపవత్సకమూర్తయే నమః, ఓం హాం ఆపవత్సకాయ నమః ।

ధ్యానం:- ఏకవక్త్రా ద్విహస్తాశ్చ......శ్రితాః ॥

ఓం హాం కుంకుమవర్ణాభ్యాం అపావత్సక మూర్తిభ్యాం నమః ॥ రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ॥

తద్బహిరీశాన్యకోణ పదమారభ్య ఆగ్నేయకోణ పదాంత పదాష్టకేషు తత్తద్దేవాన్ ధ్యాన ఆవాహనాదిభి స్సంపూజ్య ॥

ధ్యానం:- ఏకవక్త్రా ద్వినేత్రాశ్చ చతుర్హస్త సమన్వితాః। పాశాంకుశధరాస్సర్వే అభీతి వరదాన్వితాః ।

రక్తాంబరధరాజ్ఞేయాః పద్మాసన సుసంస్థితాః॥ ఇతిధ్యాత్వా।

సంపూజ్య:- రక్తవర్ణాయ ఓం హాం ఈశానాయ నమః। శ్వేతవర్ణాయ ఓం హాం పర్జన్యాయనమః ।కృష్ణవర్ణాయ ఓం హాం జయంతాయ నమః । పీతవర్ణాయ ఓం హాం మహేంద్రాయ నమః। కృష్ణవర్ణాయ ఓం హాం ఆదిత్యాయ నమః। ధూమ్రవర్ణాయ ఓం హాం సత్యకాయ నమః కుంకుమ వర్ణాయ ఓం హాం భృంశాయ నమః । అంజనవర్ణాయ ఓం హాం అంతరిక్షాయ నమః।

ఈశాన్యా ద్యష్టపదస్థాన్ సంపూజ్య ।

అగ్నికోణ పదమారభ్య నైఋతికోణ పదాంత పదాష్టకేషు తత్తద్దేవాన్ ధ్యాన ఆవాహనాదిభి స్సంపూజ్య ।

ధ్యానం:- ద్విభుజాశ్చ ద్వినేత్రాశ్చ నాగపాశ ధరా స్తథా। కృష్ణాంబర ధరాశ్చైవ కిరీట మకుటాన్వితాః । వరాభయ కరా స్సర్వే నానాభరణభూషితాః ॥ ఇతి ధ్యాత్వా సంపూజ్య - రక్త వర్ణాయ ఓం హాం అగ్నయే నమః । శ్వేతవర్ణాయ ఓం హాం పూష్ణేనమః । శుక్లవర్ణాయ ఓం హాం విధాత్రే నమః । చిత్ర వర్ణాయ ఓం హాం గృహరక్షకాయ నమః। కృష్ణవర్ణాయ ఓం హాం యమాయ నమః । పీతవర్ణాయ ఓం హాం గంధర్వాయ నమః । భృంగవర్ణాయ ఓం హాం భృంగరాజాయ నమః । గోధూమవర్ణాయ ఓం హాం మృగాయ నమః,

ఆగ్నేయా ద్యష్టపదస్థాన్ సంపూజ్య నైఋతికోణ పదమారభ్య వాయవ్యకోణ పదాంత పదాష్టకేషు తత్తద్దేవాన్ ధ్యాన ఆవాహనాదిభి స్సంపూజ్య ।

ధ్యానం॥ శ్లో॥ చతుర్భుజా ద్వినేత్రాశ్చ పాశాంకుశధరా స్తథా
సర్వాభరణసంయుక్తా శ్శుక్లవస్త్ర ధరాస్థితాః ।
కిరీటకుండలోపేతాః వరాభయ కరాన్వితాః ।

ఇతి ధ్యాత్వా సంపూజ్య ।

కృష్ణవర్ణాయ ఓం హాం నిర్ ఋతయె నమః । చిత్రవర్ణాయ ఓం హాం దౌవారికాయ నమః । ధూమ్రవర్ణాయ ఓం హాం సుగ్రీవాయ నమః । జపాకుసుమవర్ణాయ ఓం హాం పుష్పదంతాయ నమః । శంఖవర్ణాయ ఓం హాం వరుణాయ నమః । భృంగవర్ణాయ ఓం హాం అసురాయ నమః । ధూమ్రవర్ణాయ ఓం హాం సోషాయ

నమః । శ్యామలవర్ణాయ ఓం హాం రగాయ నమః ।

నైఋత్యాం దృష్టపదస్థాన్ సంపూజ్య ॥

వాయుకోణ పదమారభ్య ఈశాన్యకోణ పదాంత పదాష్టకేషు తత్తద్దేవాన్ ధ్యాన ఆవాహనాదిభి స్సంపూజ్య ।

ధ్యానం। ద్విభుజాశ్చ ద్వినేత్రాశ్చ దండపాశధరా స్తథా ।
పీతవస్త్రపరీధానా స్సరత్న మకుటాన్వితాః ।
సర్వాభరణసంయుక్తా వరాభయ కరాన్వితాః ।

ఇతి ధ్యాత్వా సంపూజ్య ॥

కృష్ణవర్ణాయ ఓం హాం వాయవే నమః । ధూమ్రవర్ణాయ ఓం హాం నాగాయ నమః పీతవర్ణాయ ఓం హాం ముఖ్యాయనమః॥ శ్వేతవర్ణాయ ఓం హాం భల్లాటాయ నమః । శుక్లవర్ణాయ ఓం హాం సోమాయ నమః । పీతవర్ణాయ ఓం హాం అర్గళాఖ్యాయ నమః । శ్యామలవర్ణాయై ఓం హాం దిత్యై నమః । జపాకుసుమవర్ణాయై ఓం హాం అదిత్యై నమః ।

వాయవ్యాం దృష్టపదస్థాన్ సంపూజ్య

మండలాద్బాహ్యే ఈశానాది కోణశూలేషు శ్వేతవర్ణాయై ఓం హాం చరక్యై నమః । రక్తవర్ణాయై ఓం హాం విదార్యై నమః । కృష్ణవర్ణాయై ఓం హాం పూతనాయై నమః । పూశరవర్ణాయై ఓం హాం పాపరాక్షస్యై నమః ।

ధ్యానం:- ద్విభుజాశ్చ ద్వినేత్రాశ్చ సరత్నమకుటాన్వితాః ।
దండపాశధరాస్సర్వా పద్మస్థా ఇతిభావయేత్ ।

ఇతిధ్యాత్వా పూర్వవత్సంపూజ్య ।

వాస్తుమండల బహిః పూర్వాది చతుర్దిక్షు దేవాన్ ధ్యాత్వా ధ్యానం శ్లో॥ ద్విభుజాశ్చ ద్వినేత్రాశ్చ సరత్న మకుటాన్వితాః ।
శుక్లవస్త్రధరాస్సర్వే దండపాశధరాః క్రమాత్ ।

పూర్వే- శ్యామల వర్ణాయ ఓం హాం స్కందాయ నమః । చిత్రవర్ణాయ ఓం హాం అర్యమ్ణే నమః। ధూమ్రవర్ణాయ ఓం హాం విజృంభకాయ నమః । పింగళవర్ణాయ ఓం హాం బలిపింఛకాయ నమః । రత్నసింహాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

ఏవం ప్రకారేణ త్రిపంచాశత్ దేవాన్ పృథగాసనాది జపాంతం సంపూజ్య ।

పునఃపూజా:- వాస్తుపురుషధ్యానం:-

అధోముఖం భువంప్రాప్య శయానం వాస్తుపూరుషం। ఉగ్రత్వాద్భయ కారిత్వా త్పూజితం స్యాత్ఫతేప్సుభిః । శిరఈశాన్య కోణస్థం నైఋత్యా మథపాదయుక్ మధ్యే బ్రహ్మ పదే నాభిరంగం సర్వ పదానుగం ।

చతుర్భుజః జటామాలిం కమండల్వక్షసూత్రిణం ।
జానూర్ధ్వే వామహస్తంస్యా త్సవ్యహస్త తలేస్థితం ।
హేమాభమబ్జజంభ్యాయే త్సర్వద్రవ్య విశుద్ధయే ।
చతుర్భుజ యుతాశ్శేషాః ఖడ్గఖేటక ధారిణః ।
కృతాంజలి పుటాస్సర్వే ధ్యాయేత్స్వస్వపదస్థితాః ।

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా పరివార సహిత శ్రీ మహా వాస్తుపురుషమూర్తయే నమః । ధ్యానఆవాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి ॥